

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

ŠVIETIMO,
MOKSLO
IR SPORTO
MINISTERIJA

NACIONALINĖ
ŠVIETIMO
AGENTŪRA

Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas

Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001

„Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

Kompetencijos

Kultūrinė kompetencija

Kultūrinės kompetencijos sandai:

- Kultūrinis išprusimas →
- Kultūrinė raiška →
- Kultūrinis sąmoningumas →

Sando Kultūrinis išprusimas raiška

- Susipažsta, renka, sistemina ir apibūdina bendriausius kultūros reiškinius: vertybes, idėjas, įsitikinimus, požiūrius, preferencijas, ženklus bei simbolius, papročius, elgsenas, komunikacijos bei mokymosi formas, istoriją bei istorines interpretacijas, kultūrinius pasiekimus, mokslą, menus, literatūrą, t. y. visa tai, žmonių bendruomenė yra sukūrusi ir perdavusi.
- Orientuojasi savoje kultūroje, atpažįsta Lietuvos kultūros objektus, reiškinius ir kūrinius, <...> suvokia mokslininkų, menininkų ir kitų kultūros kūrėjų vaidmenį bendruomenės gyvenime.
- <...>
- <...>

Sando Kultūrinė raiška

- Įgyvendina savo meninius ir kitus kultūrinius interesus, talentus bei polinkius, imdamasis konkrečių kultūrinių raiškų.
- <...>
- Asmeniniame ir visuomeniniame gyvenime išmintingai pritaiko kultūrinės žinias ir gebėjimus.

Sando Kultūrinis sąmoningumas raiška

- Suvokia, paaiškina ir pagrindžia, kodėl ir kaip kultūra yra esminis asmens pasaulėvaizdį ir tapatybę konstruojantis komponentas.
- <...>
- Supranta, kad kultūra nėra vienalytė, o rinkinys kintančių reiškinių bei subkultūrų, kurių sąveika yra susiklosčiusi istoriškai.
- <...>

Komunikavimo kompetencija

Komunikavimo kompetencijos sandai:

- Pranešimo kūrimas
- Pranešimo perteikimas ir komunikacinė sąveika
- Pranešimo analizė ir interpretavimas

Sando Pranešimo kūrimas raiška:

- Priemonių ir formų įvairovė: parenka ir vartoja verbalines ir neverbalines raiškos priemones ir formas.
- Komunikavimo sritys ir situacijos: pritaiko raiškos priemones ir formas komunikavimo situacijai ir adresatui.
- <...>

Sando Pranešimo perteikimas ir komunikacinė sąveika raiška:

- Komunikavimo kanalų ir priemonių įvairovė: pasirenka komunikavimo kanalą ir priemonę.
- Komunikavimo strategijų įvairovė: taiko strategiją komunikuodamas individualiai bei grupėje.

Sando Pranešimo analizė ir interpretavimas raiška:

- Suvokiamo pranešimo sudėtingumas ir įvairialypiškumas: analizuoja, interpretuoja ir kritiškai vertina pranešimą.

SESG kompetencija

SESG kompetencijos sandai:

- Savimonė ir savitvardos jgūdžiai
- Empatiškumas, socialinis sąmoningumas ir teigiamų tarpusavio santykių kūrimas
- Atsakingas sprendimų priėmimas ir elgesys įvertinant pasekmes.
- Rūpinimasis sveikata.

Sando Savimonė ir savitvardos jgūdžiai raiška:

- Atpažįsta ir įvardija emocijas ir elgesį, vertybes.
- Atpažįsta asmenines savybes ir išorinę pagalbą.
- Siekia asmeninių ir akademinų tikslų.

Sando Empatiškumas, socialinis sąmoningumas ir teigiamų tarpusavio santykių kūrimas raiška:

- Atpažįsta kitų emocijas ir jas atliepia.
- Atpažįsta individualius ir grupės panašumus ir skirtumus.
- Naudojasi bendravimo jgūdžiais veiksmingai komunikuojant.
- Geba konstruktyviai užkirsti kelią, valdyti ir spręsti tarpasmeninius konfliktus.

Sando Atsakingas sprendimų priėmimas ir elgesys įvertinant pasekmes raiška:

- Priima sprendimus atsižvelgiant į saugumo, etinius ir visuomeninius veiksnius.
- Kasdienėse akademinėse ir socialinėse situacijose taiko atsakingų sprendimų priėmimo jgūdžius.
- Prisideda kuriant šeimos, mokyklos ir bendruomenės gerovę.

Sando Rūpinimasis sveikata raiška:

- Vertina sveikatą, kaip vieną iš esminių vertybių, lemiančių asmens ir visuomenės gerovę bei gyvenimo kokybę.
- Rūpinasi sveikata pasitelkus fizinį aktyvumą.
- Supranta sveikos mitybos svarbą sveikatai ir renkasi sveikatai palankius maisto produktus.

Skaitmeninė kompetencija

Sandai:

Skaitmeninis turinys

Skaitmeninis komunikavimas

Skaitmeninė sauga

Problemos sprendimas

Sando Skaitmeninis turinys raiška:

- Įvairių formų skaitmeninio turinio kūrimas
- Skaitmeninio turinio paieška
- Kitiškas turinio vertinimas, klasifikavimas

Sando Skaitmeninis komunikavimas raiška:

- Skaitmeninių technologijų taikymas bendradarbiaujant
- Atsakingas elgesys virtualioje erdvėje
- Skaitmeninės tapatybės valdymas

Sando Skaitmeninė sauga raiška:

- Saugus technologijų naudojimas
- Duomenų ir privatumo sauga

Sando Problemų sprendimas raiška:

- Skaitmeninių technologijų naudojimas problemų sprendime
- Galimų problemų sprendimų įvertinimas ir analizavimas

Pilietiškumo kompetencija

Sandai:

- Pilietinis tapatumas ir pilietinė galia
- Gyvenimas bendruomenėje kuriant demokratišką visuomenę
- Pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms
- Valstybės kūrimas ir valstybingumo stiprinimas tarptautinėje bendruomenėje

Sando Pilietinis tapatumas ir pilietinė galia raiška:

- Suvokia piliečio ir valstybės santykį, save sieja su valstybe, žino ir paaiškina pagrindines piliečio teises ir pareigas, yra nusiteikęs priimti atsakomybę už valstybės ir visuomenės raidą.
- <...>
- <...>

Sando Gyvenimas bendruomenėje kuriant visuomenę raiška:

- <...> Jaučia socialinę atsakomybę už savo veiksmus ir jų pasekmes, dalyvauja darnios sociokultūrinės, ekonominės, ekologinės aplinkos kūrime.
- Įsitraukia į bendruomenės gyvenimą, tirdamas problemas, inicijuodamas ir įgyvendinimas pokyčius bendruomenėje. Supranta neformalių ir nevyriausybinių organizacijų vaidmenį kuriant demokratišką bendrabūvį ir renka įvairias savanorystės ir labdaringos veiklos formas ir būdus.

Sando Pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms raiška:

- <...> Suvokia, kad nuo jo paties dalyvavimo priklauso bendruomenės ir demokratinės visuomenės stiprinimas.
- <...>
- <...>
- Moka pats kurti, analizuoti ir kritiškai vertinti medijose pateikiamą informaciją, suvokia žiniasklaidos vaidmenį demokratijoje, atpažįsta propagandos apraiškas ir siūlo jų įveikos būdus.

Sando Valstybės kūrimas ir valstybingumo stiprinimas tarptautinėje bendruomenėje raiška:

- <...>
- Suvokia, kad valstybė stiprinama ne tik ją ginant nuo išorės, bet ir tausojant žmogiškuosius, kultūros ir gamtos išteklius. Ugdo socialinio solidarumo jausmą. Pats aktyviai dalyvauja tausojant išteklius ir kuriant darnią aplinką.
- <...>

Pažinimo kompetencija

Sandai:

- Dalyko žinios ir gebėjimai
- Kritinis mąstymas
- Problemų sprendimas
- Mokėjimas mokytis

Sando *Dalyko žinios ir gebėjimai* raiška:

- Mokymo (si) objektai ir sąvokos
- Pagrindiniai dalyko faktai ir idėjos
- Dalyko procedūros ir jų taikymas

Sando *Kritinis mąstymas* raiška:

- Dalykui būdinga mąstymo forma
- Dalykui būdingas pagrindimo būdas
- Žinios skirtinguose kontekstuose

Sando *Problemų sprendimas* raiška:

- Kelia klausimus
- Identifikuoja problemas ir sprendimų idėjas
- Sprendžia problemas ir įgyvendina idėjas

Sando *Mokėjimas mokytis* raiška:

- Reflektuoja mokymosi procesą
- Mąsto apie mąstymą (metakognicija)

Kūrybiškumo kompetencija

Sandai:

- Tyrinėjimas
- Generavimas
- Kūrimas
- Vertinimas ir refleksija

Sando *Tyrinėjimas* raiška:

- Įžvelgia, identifikuoja problemas ir kūrybines galimybes.
- Renka, sieja ir kritiškai vertina kūrybai reikalingą informaciją.
- Dalinasi žiniomis, kūrybinėmis idėjomis, patirtimi.

Sando *Generavimas* raiška:

- Generuoja įvairias, originalias idėjas ar problemų sprendimus.
- Idėjas, galimybes, būsimus veiksmus apsversto iš skirtingų perspektyvų.
- Pasirenka reikšmingas sau ir kitiems kūrybines idėjas ar sprendimus.

Sando *Kūrimas* raiška:

- Kuria savarankiškai, nebijo rizikuoti ir klysti.
- Lanksčiai naudoja kūrybos būdus ir priemones.
- Kuria, tobulina ir pristato naujus produktus.
- Etiškai veikia kurdamas vienas ar kartu su kitais, dalindamasis kūrybos rezultatais.

Sando *Vertinimas ir refleksija* raiška:

- Vertina produkto ar sprendimo naujumą, išbaigtumą, integralumą.
- Vertina produkto ar sprendimo vertingumą sau ir kitiems.
- Apmąsto, vertina savo ir kitų kūrybos proceso žingsnius.